

BİR ÂŞIK AİLESİ: ÂŞIK YÜZBAŞIOĞLU VE AİLESİNDEKİ DİĞER ÂŞIKLAR*

Dr. Doğan KAYA

Kişilerin âşıklığa yönelmesinde şüphesiz irsiyetin rolü oldukça fazladır. Âşık edebiyatında bu özellikte olan pek çok âşık vardır.

İrsiyet, anne ve babadan çocuğa geçen özellikler olarak nitelendirilirse de, ebeveynlerin özelliklerini taşımayan çocuklar da çıkabilir. Bir başka deyişle, aynı soydan insanların hem birbirlerine benzeyen hem de benzemeyen yanları bulunabilir.

Bütün canlıların yavruları, fizikî yapıları itibariyle kendisine benzer. İnsanın yavrusu insan, tavşanın yavrusu tavşan, gergedanın yavrusu yine gergedandır. Buna sebep soyaçekimdir. Ancak kişilikler söz konusu olduğu zaman, bu benzerlik esasının bozulduğu görülür. Nitekim, aynı aileden olduğu ve aynı çevrede yetiştiği halde farklı kişilikte kardeşlerin olduğu bir gerçektir. Kişilerin davranışları, başarıları, zevkleri ve arzuları doğrudan kalıtımla ilgilidir. “Biyolojik kalıtım, çoğalma süreci içerisinde, birtakım özelliklerin genler yoluyla, bir kuşaktan ötekine geçmesi olarak tanımlanabilir.¹”

Kişilerdeki nitelikler, irsî ve sonradan kazanılan nitelikler olmak üzere iki çeşittir. Genetik yolla bir nesilden diğer nesle geçen niteliklere irsî nitelikler denir. Diğerleri ise, hayat sürecince yaşanan olaylar sonrasında elde edilir. Bunlar doğrudan doğruya kişiyle ilgili olup irsî yollarla çocuklara geçmeyen bilgi, tavır, tecrübe, davranış gibi niteliklerdir.²

İrsî nitelikler her ne kadar kişiyle doğrudan ilgili ise de, aynı aileye mensup çocukların birinde baba veya annesinin karakteristik özellikleri görülür. Ebeveynin ön planda olan bir vasfı, çocuklarından birine sirayet eder. Biz, bununla ebeveynin bir daldaki istidadını kastediyoruz. Söz gelişi, baba iyi bir marangoz ise, çocuklarından biri de marangozluğa heveslidir. Şayet baba veya anne âşıkça, çocuklardan biri de ebeveyni gibi âşık olur. Nitekim Sivaslı âşıklardan yirmi üç çocuğu

---

*Yayımlandığı yer: *Folklor / Edebiyat*, S. 28, 2001, s. 69-84.

1. Feriha BAYMUR, *Genel Psikoloji*, İst., 1976. s. 209-210.

2. Feriha BAYMUR, a. g. e., s. 213.

olan *Ruhsatî*'nin sadece bir çocuğu (*Minhacî*) kendisi gibi âşık olmuştur. Bazen de hiç bir çocuğa babasının bu özelliği geçmez. Sözcüleri sekiz çocuk sahibi *İsmetî* ile on altı çocuk sahibi *Baharözlü Feryadî* nin çocuklarının hiç birinde âşıklık vasfı yoktur. Yıldızeli'nin Yusufoglan köyünden olan Abidin Çınar, Ali Çınar ve Mehmet Çınar üç kardeş âşıktırlar.

Bu konudaki geniş bilgiyi Sivas'ta *Âşıklık Geleneği* adlı kitabımızda ortaya koymuştuk.³ Ancak bizim burada üzerinde durduğumuz çoğunluğu âşıklardan oluşan bir aile olacaktır. Söz konusu ettiğimiz aile, elki edebiyatımızda bu derece çok yönlü ve çok sayıda âşığı ihtiva eden başka bir örneğini bulamayacağımız *Âşık Yüzbaşıoğlu*'nun ailesidir.

Yüzbaşıoğlu, Sivas'ın Şarkışla ilçesinin Saraç köyündendir. Saraç köyü, Emlek yöresindedir. Emlek yöresi yetiştirdiği âşıklarla ün yapmış bir yöremizdir. Sözcüleri; *Kemter*, *Veli*, *Ali izzet Özkan* ve *Âşık Veysel* edebiyatımızda kendisine yer bulabilmiş önemli simalar bu yörenin âşıklarıdır. Tespitlerimize göre bu yörede yetişmiş 126 âşık vardır.

İşte, sözünü ettiğimiz *Yüzbaşıoğlu* da ortaya koyduğu eserler ve sağlığındaki icraatlarıyla âşıklık geleneği içinde adından söz ettirecek birisidir. Bu yönüyle, gerek köyünde gerekse ailesi fertleri arasında oldukça etkili olmuş, böylelikle yeni simaların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Kendisinin haricinde ailesinde beş âşık daha vardır. Bunları *Yüzbaşıoğlu*'na yakınlık derecelerine göre şöyle sıralayabiliriz:

Yeter Ana	: Eşi
Gülhanım Yıldırım	: Kızı
Nurettin Yıldırım (Kara/Kara Nurettin)	: Oğlu
Servet Yıldırım (Emanetî)	: Oğlu
Hülya Yıldırım (Şahinî)	: Gelini

Yüzbaşıoğlu'nun dördü kız dokuz çocuğu vardır. Yukarıda adlarını verdiğim üç çocuğu âşık, diğer çocuklarından Erdal'ın ise âşıklığı yoktur, ancak sazıyla, babasına ve Saraç köyü çevresinde yetişen âşıklara ait ustamalı şiirle söylemektedir.

Şimdi tek tek sözünü ettiğimiz bu âşıkları tanıyalım.

³ Doğan KAYA, *Sivas'ta Âşıklık Geleneği*, Sivas, 1998, s. 27-29.

MIHMANÎ/YÜZBAŞIOĞLU

Asıl adı Hasan Yıldırım'dır. 1917'de Sivas'ın Şarkışla ilçesinin saraç köyünde doğmuştur. Mustafa ve Elif'in oğludur. Sülalesi Yüzbaşıoğulları olarak bilinir. Sarıkayalı Âşık Hüseyin Gürsoy'la akrabadır. Henüz üç yaşındayken babası Mustafa, Birinci Dünya Savaşı'nda şehit olmuştur. Düşmanla mücadele eden halk, aynı zamanda sefaletle de mücadele ediyordu. Bu durum pek çok Anadolu ailesi gibi onun ailesini de derinden etkilemiş, böylelikle daha çocuk yaşlarında Hasan yokluk ve çile ile karşılaşmıştır. Gençlik yıllarına kadar çobanlık, azaplık ve rençperlikle uğraşmış, ilerleyen zaman içerisinde kış aylarında Adana ve Mersin'e gidip oralarda amelelikle geçimini sürdürmeye çalışmıştır. 1935 yılında köylüsü olan Yeter'i kaçırp onunla evlenmiştir. Bu evlilikten dokuz çocuğu olmuştur (Gülhanım, Nurettin, Behiye, Gülnaz, Ülfettin, Servet, Erdal, İmdal, Mihriban).

Okuma ve yazması olan Hasan'ın şiire ve saza yönelmesinde köylüsü Fato Ana'nın ve yukarıda ismini zikrettiğimiz Hüseyin Gürsoy'un büyük rolü olmuştur. Âşık Hüseyin'den kısa sürede şiir söylemeyi, saz çalmanın inceliklerini ve Alevi adap ve erkânını öğrenmiştir. İl şiirlerini de eşi yeter için söylemiştir. Belli bir merhale kaydedince Hüyük köyünden Ali İzzet Özkan ve Âşık Hasan Tural (Devranî) ile birlikte belde belde dolaşmış, çok yerde zakirlik ve dedelik yaparak cem törenlerine iştirak etmiştir. Bunun yan ısıra çeşitli okullarda ve muhtelif vesilelerle düzenlenen toplantılarda sazını ve şiirlerini dinletme imkânı arayarak geçimini sağlama yoluna gitmiştir. 1986 yılında vefat etmiştir.

Şiirlerinde önceleri *Yüzbaşıoğlu*, daha sonra da *Mihmanî* mahlasını kullanmıştır. İlk mahlasını Âşık Veysel, ikincisini de Âşık Ali İzzet vermiştir. 1971 yılında bir taş plak doldurmuş, birkaç sefer de Konya Âşıklar Bayramı'na katılmıştır. Burada Âşık Şenlik ve Mevlânâ ödülleri ald. Hemen her konuda deyişi olan Hasan'ın şiir tekniği kuvvetli ve saz saçmada oldukça mahir idi. Bundan dolayıdır ki, ailesinde örnek olarak gösterebileceğimiz tarzda hemen her yaşta âşık yetişmiştir.

ENGİNE HA ENGİNE HA

Güzelim yüksekten uçma	Humarcıyla yoldaş olma
Engine ha engine ha	Sarhoşun yanında kalma
Kıymetin bilmeze düşme	Cahili karşına alma
Dengine ha dengine ha	Olguna ha olguna ha

Ben avcıyım iz izlerim	Arda atma kelamını
Gizli sırlarım gizlerim	Arz eylerim selâmını
Hasretinle yol gözlerim	Tak boynuma fermanımı
Son güne ha son güne ha	Sen yine ha sen yine ha

YÜZBAŞ'OĞLU aşka düşme
Aşkın badesini içme
Kerem düştü sen yanaşma
Yangına ha yangına ha

DEDİ BANA

Hayalime geldi ilham perisi	Kolumu boynunu atmak istedim
Doldurdu badeyi iç dedi bana	Sütker dudağından öpmek istedim
Türklü libas giymiş cennet hurisi	Elma yanağından tutmak istedim
Benim için serden geç dedi bana	Hiç sabrın yok mudur piç dedi bana

Dedim kıskanırım seyre çıkarsan	Kırmızı gül olam dedim eline
Benim ile gezip ele bakarsan	İbrişim olayım dedim beline
Dedi ben böyleyim kahrım çekersen	Yüzbaş'oglu kurban dedim yoluna
Sen gönlüne göre seç dedi bana	Öyleyse kolların aç dedi bana ⁴

VEYSEL BABA'YI

Yolum düştü Sivrialan köyüne	Bir gece evinde misafir etti
Ziyaret etmiştim Veysel Baba'yı	Saz çalıp söyletti nabzımı tuttu
Selâm verip eğilmiştim eline	Bana Yüzbaş'oglu mahlasın taktı
Yüzünden öpmüştüm Veysel Baba'yı	Ben üstat seçmiştim Veysel Baba'yı

Yolcu etti beni Hüyük'e geldim	Al'İzzet ekinden gelmiş yorulmuş
Aziyet 'i bostan sularken buldum	Ağçulun üstüne yatmış serilmiş
Popoç soğan yedim tıstımbıl oldum	Pilav yemiş ayran içmiş gerilmiş
Sigaramda tüttüm Veysel Baba'yı	Gölgesinde yattım Veysel Baba'yı

⁴ Ali YILDIRIM, *Saraç Köyü Ozanları, I. Emlek Yöresi ve Çevresi Halk Ozanları Sempozyumu Bildirileri*, Ankara, 1999, s. 75.

Devranî duymuş ki oraya geldi Sarıldı boynuma gözleri doldu Masa kurduk turşu mezemiz oldu Her kadehte yuttum Veysel Baba'yı	Yedik içtik akşam nefsimiz doydu Geç vakit olmuştu ışığımız aydı Al'İzzet adımı Mihmanî koydu Günle doğup battım Veysel Baba'yı
Emlek yöresinde ozanlar çoktur Agâhî Kemter'i Veli'si köktür Hüseyin Gürsoy'un emsali yoktur O kervana kattım Veysel Baba'yı	Adım Yüzbaş'oglu, Mihmanî kaldı Ortaköylü Aziz şahidim oldu Mekânım Saraç'tır bir haber geldi Adım adım gittim Veysel Baba'yı

YÜZBAŞOĞLU der ki yollara düştüm
Aziz Üstün'ün de köyünden geçtim
Kaplan'dan Topaç'tan Saraç'a aştım
Herkes anlattım Veysel Baba'yı

İBRET AL

Uyan Türk milleti gafletten uyan İlime çalışan kuldan ibret al Vatanın uğruna fedai olan Aya doğru giden yoldan ibret al	Üç kişi bir oldu bindi füzeye Dünya aracıyla çıktı geziye Kaç mille hız almış bakar yazıya Semada dolaşan elden ibret al
Yükseldi göklere aya da vardı Her yanın dolaştı resmini aldı Ayın haberini aşağı saldı Dünyaya seslenen dilden ibret al	Marifet sahibi yapan bu işi Fenler ilerledi ilimdir fişi Daha inanmıyor bu cahil kişi Radyoyu söyleten pilden ibret al
Dolaştı katları indiler yere Dünya bilgisini aldılar ele Televizyon gördü getirdi dile Onu çalıştıran elden ibret al	MİHMANÎ'yim mânâ vardır sözünden Türk dünyaya dürbün kaçmaz gözünden Yürüyelim Atatürk'ün izinden Arının yaptığı baldan ibret al ⁵

SARAÇ KÖYÜ

Sanayisin kurmuş ırmak kıyısında Ustası mimarı hüner Saraç'ın Dağlar sesleniyor motor sesinden Öğretmen Süleyman Önder Saraç'ın	Parçaladık Kızılırmak'ı şaşırдық Koyun edip peşimize düşürdük Kanal ile muhit muhit aşırдық Susuz çöller oldu pınar Saraç'ın
--	---

⁵ İbrahim ASLANOĞLU, *Mihmanî, Sivas Folkloru*, C. I, S. 3, Nisan 1973, s. 19

Tarlaya döşenmiş beyaz borular
Pancarlar ekilmiş sıra sıralar
Yeşil atlas giymiş bağlar ovalar
Varlık dolapları döner Sarac'ın

Kekliceğim kız gelini gelirler
Türkü mani söyler çapa vururlar
Elli lira yevmiyesin alırlar
Güzeller pazarı fener Sarac'ın

Yolları yapılmış köprü kurulmuş
Çalışan köylüye kıymet verilmiş
Direkler dikilmiş teller gerilmiş
Cennet ışıkları yanar Sarac'ın

İşçisi memuru tutmuş illeri
Marife atılmış gençlik kolları
Allah bile sever böyle kulları
Diller destan etmiş onar Sarac'ın

Yeter YÜZBAŞ'OĞLU burada kalsın
Çalışsın da köylüm emeğin alsın
İsterim ki köyler biz gibi olsun
Gayret kuşağı belde kemer Sarac'ın

BÜTÜN VARLIK ADEMDEDİR

Ne ararsın deli kardaş
Bütün varlık Adem'dedir
Her mahluka olmuş yoldaş
Bütün varlık Adem'dedir

Türlü türlü nakış işler
Emrindedir dağlar taşlar
Bin bir türlü meyve aşlar
Bütün varlık Adem'dedir

Kimi konar kimi göçer
Kimi terzi libas biçer
Kimi yerden gökten uçar
Bütün varlık Adem'dedir

Bak şu ilme bak şu fene
Bir teli getirir dile
Fark et kardaş herşey sende
Bütün varlık Adem'dedir

İnsan için aylar günler
Dünyanın varlığı onlar
Okur her lisandan anlar
Bütün varlık Âdem'dedir

Aklın fikrin ucundaki
Mümin insan gücündeki
Dört kitabın içindeki
Bütün varlık ademdedir

YÜZBAŞ'OĞLU hallerine
Devam eyle yollarına
Allah vermiş kullarına
Bütün varlık Âdem'dedir

GÜZELLEME

Güzel bugün tura çıkmış
Yürüyüşü naz veriyor
Döşüne inciler takmış
Kumral saçlar poz veriyor

Eşi yalnız kalmış
Kırağ mıdır nerden gelmiş
Halk peşine koyun olmuş
Sanki çoban tuz veriyor

Bilmem kimin mahyetinde
Güneş parlar sıfatında
Aşkın atı var altında
Dizgin elde hız veriyor

Soyu Leylâ soyu gibi
Boyu çınar boyu gibi
İlkbaharın ayı gibi
Çimen çiçek yaz veriyor

Ok kirpikler değer diyor
Kılıç kaşlar hayır diyor
YÜZBAŞ'OĞLU buyur diyor
Bütün varlık Âdem'dedir⁶

Eşi yeter Ana'ya:

Kahırlandı Nazlı Yâre

Yıllar sonra yarım arayı açtı,
Dil bilmez yar şaşım, pozuna senin.
Aramızdan kara kedi mi geçti?
"Kiş"mi dedim tavuk kazına senin.

Hata sende sensin, çıbanın başı,
Hak versin, çağır da er iki kişi,
Erkeği olmazsa, neyler ki dişi?
Bel bağlama, oğlun kızına senin.

Beni görmen, gözün malda servette,
Onun için ömrüm geçti gurbette,
Gülücük görmedim azgın suratta,
Emeklerim dursun gözüne senin.

Aşkıma gölge düştü, kastın ne?
Yemin etmedik mi, Şeme üstüne?
İkrarın kalmamış, kırklık dostuna,
Ayrılık mı düştü özüne senin.

Patavatsız, sivri dilli konuşun,
Ne söz dinlen, ne de bir hal danışın,
Deli eder, beni ele kanışın,
Bir de dedi-kodu, sözüne senin.

YÜZBAŞ'OĞLU MİHMANI'yim haneye,
Kader kul eyledi, Yeter Ana'ya,

⁶ Tahir Kutsi (MAKAL), *Âşıklar Şöleni*, İstanbul, 1977, s. 132.

Dövsem kovsam, yazık nere tüneye,
"Ya Sabır" çekerim, nazına senin.

YETER ANA

Hasan Yıldırım (Yüzbaşıoğlu/Mihmanî)'ın eşidir. 1922'de Saraç köyünde doğmuştur. Ali ve Fadime'nin kızıdır. Herhangi bir tahsil görmemiştir. On dört/on beş yaşında iken aynı köyde yaşayan Hasan Yıldırım'a kaçmış ve bu evlilikten beşi erkek olmak üzere dokuz çocuğu (Gülhanım, Nurettin, Behiye, Gülnaz, Ülfettin, Servet, Erdal, İmdal, Mihriban) olmuştur. Bunlardan Servet (Emanetî) ve Gülhanım da halk şairidir. Âşık programlarına katılmak için eşi Yüzbaşıoğlu'nun devamlı evden ayrılması yüzünden, çocuklarına onun yokluğunu belli etmemek için tarla, harman, bahçe ve ev işlerini de o üstlenmiştir. Hayatı yoksullukla geçmiştir. Halen doğduğu köy olan Saraç'ta yaşamaktadır.

Saz çalamayan ve genellikle çok duygulandığı zaman irticalen şiir söyleyebilen Yeter Yıldırım, şiire başlamasında eşinin âşık oluşunun büyük oranda rolü olmuştur. Evde devamlı onun şiirlerini ve sazını dinlemiş ve zamanla özünde olan şairlik yeteneği ortaya çıkmıştır. Şiirlerindeki ifade yalındır ve herhangi bir teknik kaygı görülmez. Bu bakımdan kimi şiirlerinde ölçü yoktur ve ayaktan çıkmıştır. Bazı şiirlerinde de mahlas kullanmamıştır.

GEL SEVDİĞİM

Gel sevdiğim senle bir yol konuşak	Erkek küsmez derler ben sende gördüm
Yüzüne bakacak halin var m'ola	Sana ne ettim ki kalbini kırdım
Kim suçluyla gel hâkime danışak	Dövdün kovdun yine koynuna girdim
Huzur-ı divanda yerin var m'ola	Cilve edip saran kolun var m'ola
Günahım ne ise yüzüme söyle	Yavan ekmeğini aızığa sardım
Hata sende ise gel özür eyle	Dağ başında ekin ekim çift sürdüm
Boynu bükük koydun yârini böyle	Odun şelek ettim sırtıma vurdum
Bensiz tutunacak dalın var m'ola	Dikili ağacın çalın var m'ola
Sen gittin gurbete gönül eğledin	YETER ANA der ki sevdim de vardım
Beni köye mahkûm ettin bağladın	Baldırı çıplaktın yuvanı kurdum
Ben bir afet idim arzum dağladın	Birbirinden güzel yavrular verdim
Yanmış yüreğime yelin var m'ola	Doğru söze tatlı dilin var m'ola

DÖRT AZA'YA

Yaşa şaşkın Nure yaşa
Ne dedin de geçtin başa
Ağu kattın pişmiş aşı
Şu sözümde yalan var mı

Mustafa Şimşek ninni ninni
Ne sallanın lelli lelli
Heyet içinde yerin belli
Konuşmaya ağzın var mı

Nasıl yaratmış sizi yaratan
Hüseyin Kılıç çık aradan
Başımız kurtulmaz belâdan
Şu sözümde yalan var mı

Yüreğimde yoktur yara
Sanki bulunmaz mı çare
Dört elli geçtiğimiz eder
Derenizde köprü var mı

Ayağımda yoktur papuç
Gözünüze dursun popuç
Türkü değil bu bir kakıç
Köyünüzde cami var mı

Ali Tuna salahana
Her yerde gezer seysana
Yuh çekiyor YETER ANA
Mencilis'te söğen var mı

(popuç: ekmek
salahana: avere gezen
seysana: başıboş)

YOKSULLUK

Anamdan doğal yüzüm gülmedi
Sanki bana miras kaldı yoksulluk
Yalvardım yakardım irad olmadı
Kaçtıkça peşimden geldi yoksulluk

Kendime baktıkça ele yerindem
Gizledim yokluğu zengin göründüm
Yavan yedim yırtık giydim büründüm
Benim ile kardaş oldu yoksulluk

Kim yardım ettiyse başıma kaktı
Kimi namusuma gözünü dikti
Kime dert yandımsa dudağın büktü
Beni muhannete saldı yoksulluk

YETER ANA der ki gün böyle geçti
Perişan insanlar yaramı açtı
Doğurduğum evlat bırakıp kaçtı
Yârimi de benden aldı yoksulluk

(irad olmak: uzaklaşmak)

EFENDİM

-Kocası Âşım Yüzbaşıoğlu'nun ölümü üzerine-

Yeşil ördek yüzer derin göllerde
Gahi sahralarda gahi çöllerde
Sen de söylenirdin tatlı dillerde
En sonunda hasta oldun sevdiğim

Şu elleri adım adım dolaştın
Nice âşıklarla çıktın yarıştın
Ağalarla beyler ile konuştun
En sonunda dilin durdu sevdiğim

Yetim idin neler geldi başına	Canım hoca geldi seni yumaya
Ömür verdin toprağına taşına	Talkın verip cenazeni kılmaya
İşte Az(1)rail geldi karşına	Açıldı kara toprak seni sarmaya
En sonunda canı verdin sevdiğim	Ahir vakit tamam oldu efendim

Nicesinin felek kıyar canına	Yüzbaş'oglu derler benim yârıma
El komaz mı toprağına malına	Dayanamam feryadına zarına
Canım kardaş gelmez oldun yanına	Kardaş dertli âşık yaz mezarına
Sana canım feda dedim efendim	En sonunda baykuş öttü efendim

Ey sevdiğim ciğerimde yarasın
Kınının içinde sazi çürüsün
Açılsın kapılar göçü yürüsün
YETER boynu bükük kaldı efendim

VAROLSUN TÜRKİYE'M ATA'M VAR BENİM

Amasya'ya geldim gül ile reyhan	İhsanlı'nın yüksek dağı güllenir
Sivas'ı gördüm ki büyük bir meydan	Yeniçubuk'ta tirenlerim eğlenir
Şarkışla'ya geldim döşenmiş meydan	Gemerek'in ünü şanı söylenir
Varolsun Türkiye'm Ata'm var benim	Varolsun Türkiye'm Ata'm var benim

Saroğlan'ın bulutları görünür	Âşık YETER Gemerek'in bacısı
Pozantı'nın bayrakları salınır	Kayseri'nin yeraltıdır çarşısı
Bütün dünya Türkiye'ye yerinir	İçerimden çıkmaz Ata acısı
Varolsun Türkiye'm Ata'm var benim	Varolsun Türkiye'm Ata'm var benim

KÖYÜN MUHTARI CEMAL'E

Sarac'ın bir muhtarı var	Duvarın dibinde yatar
Muhtar demeye bize ar	Tükrüğüne balgam katar
Nefes boruları pek dar	Bu da birgün mühür atar
Döşünü yelpik bürümüş	Dizini sızı bürümüş

Muhtar yola gidemiyor	Muhtarın dişleri gedik
Görevini bilemiyor	Sırtı kambur omzu düşük
El yüzüne diyemiyor	Kafa geniş ağzı büyük
Gözünü cibik bürümüş	Burnunu sümük bürümüş

Adı Cemal lakabı "Gedik"	Bari heyeti iyi olsa
Siz buna oy vermen dedik	Topal Nuri mührü alsa
Başımıza belâ sardık	Mustafa ordan nenni çalsa
Ağzını kimek bürümüş	Onu da tembellik bürümüş

Aza olmaz Ali Tuna'dan
Hüseyin kılıç çıksın aradan
Başımız kurtulmaz belâdan
Dilini sövmelik bürümüş

Bakın ne der YETER ANA
Ünü yayılmış her yana
Sizi de çok severim ama
Köyümü sevmelik bürümüş

(hedik: haşlanmış buğday
cibik: göz kapaklarındaki tortu
gedik: eksik diş
kimek: ağzı kenarındaki tükürük artığı
yelpik: nefes darlığı, astım)

Eşi Yüzbaşıoğlu'na:

Gel Sevdiğim

Gel sevdiğim, senle bir yol konuşsak,
Yüzüne bakacak halin var m'ola?
Kim suçluyor, bilmem kime danışak,
Seni haklı gören kulun var m'ola?

Erkek küsmez derler, ben sende gördüm,
Sana ne ettim ki, kalbini kırdım,
Dövdün, kovdun, yine koynuna girdim,
Cilve edip saran kolun var m'ola?

Günahım ne ise, yüzüme söyle,
Hata sende ise, gel özür eyle,
Boynu bükük koydun, yârini böyle,
Bensiz tutunacak dalın mar m'ola?

Yavan ekmeğini, azığa sardım,
Dağ başında ekin ekdim, çift sürdüm,
Odun şelek ettim, sırtıma vurdum,
Dikili ağacın, çalın var m'ola?

Sen gittin gurbete, gönül eğledin,
Beni köye mahkûm ettin, bağladın,
Ben bir afet idim, arzum dağladın,
Yanmış yüreğime yelin var m'ola?

YETER ANA der ki, sevdim de vardım,
Baldırı çıplaktın, yuvanı kurdum,
Birbirinden güzel yavrular verdim,
Doğru söze, tatlı dilin var m'ola?

GÜLHANIM YILDIRIM

1942 yılında Şarkışla'nın Saraç köyünde doğmuştur. Âşık Yüzbaşıoğlu ile Âşık Yeter Ana'nın kızıdır. Dokuz çocuklu ailenin en büyük çocuğudur. Bir yaşında iken beşikten düşüp sakat kalmıştır. İlkokulu köyünde okumuş, on dokuz yaşında, Yıldızeli'nin Kaleköyü'nden Hasan Demirbaş ile evlenmiştir. Hasan Demirbaş, evli olup çocuğu olmadığı için Gülhanım'ı kendisine ikinci eş olarak almıştır. Gülhanım'ın bu evlilikten ikisi erkek biri kız üç çocuğu olmuştur. Sonraki senelerde kocasıyla birlikte Ankara'ya oradan da Almanya'ya taşınmışlar, Almanya'da bir müddet çalıştıktan sonra, yurda kesin dönüş yapmışlardır. Birkaç sene sonra kocası trafik kazası geçirmiş, kısa bir müddet sonra da ölmüştür. Kocasının ölümü üzerine evin bütün yükü Gülhanım'ın omuzlarına binmiş, buna rağmen o çocuklarına rahat bir gelecek hazırlamak için çok çaba sarf etmiş ve bunun da meyvelerini görmüştür.

Şiirlerinde adını mahlas olarak kullanan Gülhanım'ın elimizde ki şiir sayısı çok azdır. Elbetteki, onun şiirlerinin sayısı aşağıda kaydettiğimiz iki şiirle sınırlı değildir. Ancak Gülhanım söylediği şiirleri kaydetmediği için daha pek çok şiir yok olmuştur.

FELEĞİN SİLLESİ

Gelin ağlar gelin bakın halime	Bir yaşında iken düştüm beşikten
Feleğin sillesi bana da vurdu	Sakat kaldım hotum ile aşıktan
Kadınım ya gücüm yetmez zalime	Gözü yaşlı gelin çıktım eşikten
Kimi ezdi geçti kimi de sürdü	Kimi bozdu geçti kimi de serdi
Bilmem ki kaderin bana kastı ne	GÜLHANIM'ım der ki dersimi aldım
Kuma etti beni kuma üstüne	Derdim içe aktı saçımı yoldum
Kul eyledi yaren ile dostuna	Genç yaşımda yarım öldü dul kaldım
Kimi kızdı geçti kimi de kırdı	Kimi üzdü geçti kimi de yerdi
(hot : kalça)	

YÜZBAŞIOĞLU'NA MEKTUP

Hasret mektubunu sana yazıyorum	Ötüyor baykuşlar ıssızdır obam
Oku satırlarım gör benim babam	Yanıyor yüreğim tutuştu sobam
Ağlamakla gözlerimi süzüyüm	Ne anne ne kardeş haniya babam
Yavruların eder zar benim babam	Eğlenmek gurbette zor benim babam

Kara toprak seni de mi saracak	Bükülmüş kametin dizlerin hani
Dost ağlayıp düşmanlarım gülecek	Eline su veren kızların hani
Sefil yavruların öksüz kalacak	Kıyamet gömleği bezlerin hani
Saçtın yüreğime kor benim babam	Emir Allah'tandır sar benim babam

GÜLHANIM'ın attın Yıldızeli'ne
 Bülbül figan eder gonca gülüne
 Atam ben ölüyom senin yerine
 Kimler cenazeni yur benim babam⁷

NURETTİN YILDIRIM

1946 yılında Saraç köyünde doğmuştur. Her ikisi de âşık olan Hasan ve Yeter'in oğludur. Köyünde ilkokulu bitirdikten sonra rençperlik yapmıştır. 1966-1968 yıllarında Hatay ve Diyarbakır'da jandarma eri olarak askerlik hizmetini yerine getirmiştir. Askerlik sonra Ankara'da kendisine iş bulmuş, uzun müddet Köy İşleri Bakanlığında Özel kalem müdürlüğünde çalışmış, bu arada bir sendikanın başkanlığını yapmıştır. 1983'te evlenmiş ve bu evlilikten üçü erkek dört çocuğu olmuştur. Nurettin, halen doğduğu köyde yaşamaktadır.

Nurettin şiire yazmaya/söylemeye askerde iken başlamıştır. Bunda gurbet ve hasretin büyük oranda rolü olmuştur. Herhangi bir âşıklar karşılaşması yapmamıştır, ancak irticalen şiir söyleyebilmektedir. Şiirlerinde mahlas olarak *Kara*, *Kara Nureddin* ve nadiren de adını veya soyadını kullanmıştır.

BİLE BİLE

Cehaletin ağlarına takıldık	Hayatta gülmedik sözün doğrusu
Çırpınıp dururuz biz bile bile	Yardımlaşmak insanlığın çağrısı
Avcı geldi oltasını uzattı	Bataklıkta sivrisinek sürüsü
Kurtulabilirsen yüz bile bile	Dinledik sesini saz bile bile
Hangi taşa vursam garip başımı	Eşin dostun KARA diyorlar sana
Boşuna harcadım bütün yaşımı	Neler oldubitti dünden bu yana
Yavan ekmeğimi yağsız aşımı	Gönül kuşu derler böyle tufana
Zehir ettin bana tuz bile bile	Hayat mangalında köz bile bile ⁸

⁷ İbrahim ASLANOĞLU, a. g. m., s. 18.

BABA NASİHATİ

Bilinmez gelecek neler getirir	Sadık insanlara eyle ülfeti
Bugünden hazırlan yarına oğul	Şikâyet sebebi yapma külfeti
Ecel gelir birgün alır götürür	Doğru yola sarfet bütün serveti
Güvenme dünyanın varına oğul	Dikkat et ebedi kârına oğul
Saptırma yolunu, varlık olunca	Açlığını sakın yada bildirme
Sakın isyan etme darlık olunca	Elinle dilinle kötüyü önle
Haram yeme kazan kendi halince	Düşkünleri yokla, derdini dinle
Yaklaşma yadların narına oğul	Kulak ver mazlumun zarına oğul

KARA NUREDDİN'den öğüdünü al
 Şu fani dünyaya etme itibar
 Bu sözü unutma ölene kadar
 Bu sözüm gitmesin zoruna oğul⁹

PERİŞANIM

Bir gün değil hafta değil ay değil	Bilemedim kimden oldu bu yara
Geçmiyor günlerim var perişanım	Kırılan gönüle olamaz çare
Neden hayırsıza ben verdim meyil	Verin mektubumu hayırsız yâre
Yağdırdı saçıma kar, perişanım	Çektiğim elinden zar, perişanım

KARA NUREDDİN'im yare son sözü
 Âmâ olsun yarin o çakır gözü
 Dilerim Mevlâ'dan gülmesin yüzü
 Bu dert içerimde kor, perişanım¹⁰

BEDDUA

Gel vefasız dinle sözüm	Niye büktün boynum benim
Ah ile zar ediyorum	Vicdanın yok imiş senin
Duy arşa çıkıyor ünüm	Kurtlar kuşlar yesin tenin
Ah ile zar ediyorum	Ah ile zar ediyorum

⁸ K. Nurettin YILDIRIM, *Yörem Dili*, Ankara, 1994, s. 117.

⁹ K. Nurettin YILDIRIM, a. g. e., s. 21.

¹⁰ K. Nurettin YILDIRIM, a. g. e., s. 68.

Tenin her an yara olsun
Yarana da hicran dolsun
Sağın solun yadlar alsın
Ah ile zar ediyorum

Gece gündüz eyle figan
Sızından geçmesin zaman
Olmasın dizinde derman
Ah ile zar ediyorum

Birgün sesim duyar Allah
Hemi vallah hemi billah
Gözlerim görür inşallah
Ah ile zar ediyorum

Oğlun kızın uğramasın
Azan yaramı sarmasın
Dostların halin sormasın
Ah ile zar ediyorum

KARA'yı yaktın sineden
Beter olasın ölmeden
Dert çekesin hep çileden
Ah ile zar ediyorum¹¹

EMANETÎ

Asıl adı Servet Yıldırım'dır. 1955 yılında Saraç köyünde doğmuştur. Yüzbaşıoğlu'nun oğludur. İlkokulu bitirdikten sonra, köyünde çobanlık yapmış, tarla bağ işleriyle meşgul olmuştur. Ortaköy'de ortaokula ve Ankara'ya giderek burada tahsilini tamamlamıştır. 1976'da askere gitmiş, terhis olduktan sonra 1978'de kadın âşıklarımızdan Hülya Şahin (Şahinî) ile evlenmiştir. 1979'da Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde işe girmesi üzerine Ankara'ya taşınmışlardır. Halen aynı kuruluştaki çalışmaktadır. Bu arada okul dışından lise bitirme imtihanlarına girerek başarılı olmuştur. Serhat ve Sevilay adlarında iki çocuğu vardır.

Babası ve annesi de âşık olan Servet'in âşıklığa yönelmesinde sazlı-sözlü ortamın büyük oranda rolü olmuştur. Bunun yanında, gençliğinde yöre şairlerinden Âşık Veysel'i, Ali İzzet Özkan'ı, Devranî'yi tanımış, onlardan etkilenmiştir. Şiirlerinde önceleri babasının verdiği "Ezginî" mahlasını kullanmıştır. Ancak sonraki seneler babasının rüyasında görmüş ve babası kendisinden emanet olarak kalan âşıklığı devam ettirmesini istemiş ve "Emanetî" mahlasını vermiştir. Bu rüyadan sonra artık şiirlerinde Emanetî mahlasını kullanmaya başlamıştır. Şiirlerinde genellikle sosyal konuları işlemiştir. Halk Ozanları Kültür Vakfının kurucu üyesi olan ve saz çalabilen Emanetî,

¹¹ K. Nurettin YILDIRIM, a. g. e., s. 97.

tertup edilen birçok programda Őirlerini ve sazını dinletme imkânı bulmuŐtur.

SENDEKİ HUY BENDE OLSA

Kimse bana selâm vermez	Toplumun içine çıkmam
Sendeki huy bende olsa	Kimsenin yüzüne bakmam
Tabip bile yaram sarmaz	Zehir zıkkım olur lokmam
Sendeki huy bende olsa	Sendeki huy bende olsa
Başımı alır giderim	Kimi der hayâsız arsız
Ya da intihar ederim	Kimi der mayasız ursuz
Kendimi kurban adarım	Kimi der şerefsiz hırsız
Sendeki huy bende olsa	Sendeki huy bende olsa
Kimse inanmaz sözüme	Ozan EMANETÎ der ki
Kurşun atarlar izime	Öyle kötü huyun var ki
Gören tükürür yüzüme	İçimden çıkmaz bir korku
Sendeki huy bende olsa	Sendeki huy bende olsa ¹²

GÜLE GÜLE

Zorla sevmedim ben seni	Hani verdiđin söz hani
Gidiyorsan güle güle	Unuttun mu geçen günü
El sallayıp üzme beni	Kimler kandırdı ki seni
Gidiyorsan güle güle	Gidiyorsan güle güle
Saçı uzun aklı kısa	Eđik değil diktir başım
Beni böyle koydun yasa	Elâ gözlüm hilâl kaşım
Gerçekten sevmedin ise	İyi kötü bulur eşim
Gidiyorsan güle güle	Gidiyorsan güle güle

Bakmam yüzündeki yaşa
 Çalsan başın taŐtan taşa
 EMANETÎ yorma boŐa
 Gidiyorsan güle güle¹³

¹² Halk Ozanı Naçarı, a.g. e., s. 136.

¹³ Halk Ozanı Naçarı, a. g. e., s. 139.

ANLAYIN DİNLEYİN VEYSEL'İ

Veysel Hakk'a erdi cahil anlamaz Boşuna arayıp sorman Veysel'i Tellal oldu ama kimse dinlemez Kulağınla duysan görmen Veysel'i	Onu görmek yetmez Kâmil olmazsan Sazında sözünde mânâ bulmazsan Gözleri kör diye kale almazsan Olur olmaz şeye yorman Veysel'i
"Sadık yarım" diye toprağı seçmiş Kazma ile ekmiş orakla biçmiş Bahçe bağda aşlak sarmış dip açmış Sakin köylü diye yermen Veysel'i	"Nice güzellere bağlanmış kal"mış Arı gibi çiçek dermiş bal salmış Uzun ince yolda gaflete dalmış Düz iken yokuşa sürmen Veysel'i
İçindeki aşkı yare yazdırmış Hislerini beyit beyit dizdirmiş Küçük Veysel, Ahmet köy kent gezdirmiş Bırakın açılısın dürmen Veysel'i	Pir Sultan Abdal' ın izin sürmüş Yunus' ta Tapduk'ta kendini görmüş Âgâhî, Kemter' in sırrına varmış Onlardan aşağı görmen Veysel'i
Onu Yüzbaş' oğlu Mihmani' den sor Ali İzzet ile Devrani' den sor Aziz Üstün' den sor Aziyet' ten sor Bunlar yol dostuydu kırman Veysel'i	Onu Hüseyin' e Kul Sabri' ye sor İstersen İzzet' e Hasgül' e de sor Emlek Yöresini bilenlere sor Dağa taşta sorun durman Veysel'i
Adım adım gezmiş vatanı yurdu Kardeş kılımsı Sünnî Alevî Kürd'ü Birlik dirlik için çırpındı durdu Sevgiye mal edin harman Veysel'i	Bayrağı toprağı genel hak görmüş Atasına minnet duymuş iz sürmüş Bölücü bağnazı taşlamış yermiş Derde deva edin derman Veysel'i

EMANETÎ der ki iyi tanırım
Filozof tabiri yetmez sanırım
Çağın ozanıydı benim onurum
Ümmi cihan gelse vermen Veysel'i¹⁴

SABIR TAŞI

Gel güzelim senle kozu bölüşek Ben bulanana suyun başı değilim Ya ayrılak ya da geri birleşek Ben kimsenin kuyruk peşi değilim	Bir zaman âşıktın sevmez mi oldun Bunca yıldan sonra hoyrat mı buldun Üşüdün mü benden sarardın soldun Ben sam yeli zemher kışı değilim
---	--

¹⁴ Hüseyin UÇURAN, **Dostlar Seni Unutmuyor**, Ankara, Tarihsiz,

Doğruyu söyledim eğriye çektin	Soyuma söz ettin haddini aştın
Azdırdın yüzünü bağrımı söktün	Öyle nazik yerden yaramı deştin
Yanıma gelmedin geriden baktın	Büyükleldin gurur peşine düştün
Ben düşmanım sanki eşi değilim	Ben cahile uyar kişi değilim

EMANETÎ der ki gel etme bana
Artık gına geldi bu tatlı cana
Gayrı tahammülüm kalmadı sana
Ben insanım sabır taşı değilim¹⁵

OZANIN TARİFİ

Ozanın tarifi olmaz mı kardaş	Gelenek görenek bağlamaz onu
Derya deniz gibi coşar ozanlar	Eğer karanlıksa menzilin sonu
Marifeti varken durur mu yoldaş	Hakça değil ise adalet donu
Özgürlüğe doğru koşar ozanlar	Engeli tabuyu aşar ozanlar
Dinsiz dinli diye kimse ayırmaz	Gerçeği gördükçe yazar tezini
Yoksul düşkün varken zengin doyurmaz	Eseriyle belli eder izini
Evrenseldir sınır bayo kayırmaz	Çağa göre ayar eder hızını
İmdadın carına düşer ozanlar	Uygarlık rayını döşer ozanlar
Üstadından feyiz alır el alır	Pir Sultan asıldı arşa dayandı
Baki kalmaz mürşit olur kul kalır	Mansur'la Nesimî kana boyandı
Eğriyi doğruyu yaşarsa bilir	Tapduk ile Yunus Hakk'a yandı
Bazen olur beşer şaşar ozanlar	Öseler de ismen yaşar ozanlar
Türküyü destanı temalı yazar	Saz ile söz ile yurdunu gezer
Güzele çirkine beyitler dizer	Haramı hileyi gönülden süzer
Lebdeğmez atışır muamma çözer	Mızrabın gücüyle oyunlar bozar
Sevgiyle dolmuştur taşar ozanlar	Kirli çıkıları deşer ozanlar

EMANETÎ der ki ben böyle gördüm
İnanmadım ehl-i kâminden sordum
Ozanlığın gerçek sırrına vardım
Hak için kazanda pişer ozanlar¹⁶

¹⁵ Halk Ozanı Naçarî, a. g. e., s. 135.

¹⁶ Halk Ozanı Naçarî, a. g. e., s. 131-132.

RÜYA ÂLEMÎ

Rüya âlemine daldım uykuyla	Bir kapıdan girdim pirlere oturmuş
Ben gerçeği gördüm deli dediler	Oniki İmam da hizmet yetirmiş
Allah'tan bir ayet inmiş vahiyle	Sanki yüzlerini nura batırmış
Hak Muhammet hakk'ın kulu dediler	İşte Şah-ı Merdan Ali dediler
Cemalini gördüm kırklar yolunda	İmam Hüseyin'i göremez her can
Abası sırtında asa elinde	Kerbelâ'da kana bulanmış bican
Yunus'u sağında Tapduk solunda	İki ağaç gördüm bir yağlı urgan
Hünkâr Hacı Bektaş Veli dediler	O da Pir Sultan'ın hali dediler
Mevlânâ'yı gördüm şehr-i Konya'da	EMANETÎ der ki uyandım düştün
Bir can tazelandı arık bünyede	Olanı biteni anlattım baştan
Özgürce yaşarım yalan dünyada	Bir dolu içmeden geçti iş işten
O yol Atatürk'ün yolu dediler	Akti erenlerin seli dediler ¹⁷

NASIL SEVEYİM

Beni sev diyorsun nasıl seveyim	Ben seni görünce aklım dururdu
Gönlümü hoş eden nazın kalmamış	Çatlardı dudağım dilim kururdu
Nasıl methedeyim nasıl öveyim	Güzelliğin bana ilham verirdi
İlahi kaşların gözün kalmamış	Mestane gözlerin yüzün kalmamış
Kıskanırdım seni seyrana çıksan	Saçların ağarmış yansır cemale
Kurşun atar idim birine baksan	Yaşın belli eder ermiş kemale
Yüreğim yanardı boynunu bükse	Zalim felek darbe vurmuş temele
Çileme katlanır özün kalmamış	Bükülmüş kametin dizin kalmamış

EMANETÎ'm der ki genç idik hastık
 Un elendi gayrı eleği astık
 Sırt sırta dönmüşüz sanarsın ksütük
 Uzanıp saracak hazın kalmamış¹⁸

ŞAHİNÎ (Hülya Yıldırım)

¹⁷ Halk Ozanı Naçarî, a. g. e., s. 135.

¹⁸ Halk Ozanı Naçarî, a. g. e., s. 140.

Asıl adı Hülya Yıldırım'dır. 30 Ağustos 1956'de Şarkışla'nın Saraç köyünde doğmuştur. Dokuz çocuk ailenin üçüncü kızıdır. Babası Deliahmetler sülalesinden Hasan, annesi ise Micikler sülalesinden Döne'dir. Köyünü ilkokulda tamamladıktan sonra çok arzu etmesine rağmen tahsiline devam edememiştir. Çünkü babası çalışmak için Almanya'ya gitmiş, evin yükü annesi ve kızlarına kalmıştır. Ancak sonra (1990) okul dışından imtihanlara girerek ortaokulu bitirmiştir. 2.6.1978 günü on sekiz ay nişanlı kaldığı Âşık Emanetî ile evlenmiştir. Eşinin Ankara'da Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde işe girmesi üzerine 1979'da Ankara'ya taşınmışlardır. 1991'de Ankara'da bir mühendislik-mimarlık bürosunda işe başlayan Hülya halen aynı yerde çalışmaktadır. Hülya'nın Serhat ve Sevilay adlarında iki çocuğu vardır.

Şiir söylemeye Emanetî ile nişanlandığı 1978 yılında başlamıştır. Eşinin şair oluşu ve saz çalması şiire yönelmesinde etkili olmuştur. Şiirlerinde evlenmeden önceki soy ismi olan Şahin sözünü kullanmaktadır ve bu mahlası eşi vermiştir. Şahin'in yüz kadar şiiri vardır. Şiirlerinde genellikle toplum meselelerini dile getirmiştir.

AGIT

-Ablasının 1995'te ölümü üzerine-

Ulu şafakların esen yelleri	Benzi kehribara dönmüş gördün mü
Eğil yanağından bir yol öpsene	Sırma saçı tel tel olmuş ördün mü
Konuşamaz olmuş tatlı dilleri	Terini silip de bir su verdin mi
Efil efil es de bir can versene	Misk ü anber kokuları sürsene
Hüzünlü gözleri yakın bakışı	Yavrularım öksüz kalır deyişi
Ay ile güneşe benzer akışı	Bedeni döşeğe cansız yayışı
Odunsuz çirasız beni yakışı	Yakasız gömleği sessiz giyişi
Perişan eyledi beni görsene	Ne olur kadere karşı dursana

ŞAHİNÎ de der ki yandım sızladım
 Ablam ölür iken sonun gözledim
 Karlar gibi eriyişin izledim
 Geri döner mi ki acep sorsana

VER ALLAH ALLAH

Suya hasret kaldı dağlar ovalar	Adam boyu ı ışık verirdi dallar
Kurak günler birbirini kovalar	Dalların ucunda açardı güller
Dede posta geçti eder dualar	Arada bir olsun çoşardı seller
Dualara kabul ver Allah Allah	Sel yerine çise ver Allah Allah

Gazele boyandı dağ ile taşlar	Dünya mahlûkatı çölde yanıyor
Ab-ı hayat ister gökteki kuşlar	Su su diye gök kubbeye dönüyor
Boynu bükük kaldı canım ağaçlar	Bir bulut görürse yağmur sanıyor
Dolu değil sepken ver Allah Allah	Gönüllere umut ver Allah Allah

ŞAHİNÎ'yim der ki yağmurlar yağsa
 Gökyüzüne renkli kuşaklar doğsa
 Canlı bedenleri sulara değse
 Rahmetin bol olsun ver Allah Allah¹⁹

SERSERİ

Çocukların açtır gülmez yüzleri	Odunsuz kömürsüz kışı atlamış
Görmez misin şefkat arar gözleri	Dizinde sızılar bine katlamış
Hiç mi kâr eylemez yârin sözleri	Sefil kalmış dudakları çatlamış
Dizlerin tutmasın sürün serseri	Damdan dama varsın zarın serseri
Ardı gelmez oldu senin yalanın	Yirmi yıldır eşi dostu kandırdın
Aç it gibi kapı kapı dolanın	Yeşeren umudu geri söndürdün
Seni doğurup ortalığa salanın	Çoluk çocuğun nara yandırdın
Senin abdeslane karın serseri	Nedir acep senin zorun serseri
Yirminci asırda çekilmez yokluk	ŞAHİNÎ'yim der ki umur almadın
Ömür boyu gitmez bir günlük tokluk	Nice söz söyledim yola gelmedin
Vicdanın körlenmiş getirmen teklik	Elden arlanıp da nasıl ölmedin
Ellerinle kurdun darın serseri	Cehennemde olsun yerin serseri ²⁰

CUMHURİYET

Anlayın cahiller mesaj yalıdır	Laikliği dine mani gözetme
Kolay kazanmadık Cumhuriyeti	Yalanı yayıp da gerçek söz etme
Atatürk'ün yolu senin yolundur	Türbanı hak görüp dine tez etme
Kolay kazanmadık Cumhuriyeti	Kolay kazanmadık Cumhuriyeti
Nice şehit verdik o kadar gazi	Atamdan armağan bunu bilirim
Topraklara kanla yazıldı yazı	Bölmek isteyene karşı gelirim
Yıkmak isteyene tattırmam hazı	Özgürlük uğruna cenkte ölürüm
Kolay kazanmadık Cumhuriyeti	Kolay kazanmadık Cumhuriyeti

¹⁹ Nidayi Dede, *Anadolunun Dertli Ozanları*, Ankara, 2000, s. 173.

²⁰ Nidayi Dede, a. g. e., s. 174.

ŞAHİNÎ başıma gelince gadâ
Kudret ihsan etsin Yaradan Hüdâ
Bir karış toprağım çiğnetmem yâda
Kolay kazanmadık Cumhuriyeti²¹

KENDİNİ BİLMEZE

İnsan sıfatında sanki bir hayvan Bedeni çöp gibi kalçası yayvan Kendini beğenmiş kendine hayran Vallahi görmedim böyle şebeği	Çok küstah, insanı küçümser durur Suyuna gidersen göğe kaldırır İçini yedikçe dışa saldırır Billahi görmedim böyle güveyi
Erkek sinek görse kanı akıyor Sevecen sempati tavır takıyor Ağına düşenin canın yakıyor Ömrümde görmedim böyle düveyi	ŞAHİN doğru söyler Hakk'a aşikâr El seyrine çıkmış kusura bakar Her gün çerçi gibi takılar takar Hayatta görmedim böyle deveyi

ÇAĞDAŞLIK İÇİN

Çağdaşlık diyorsun hani nerede Eşitlik olmalı çağdaşlık için Kimi gökyüzünde kimi kara Birlikte gitmeli çağdaşlık için	Çağdaş olmak için izle atanı Soydu cübbeleri giydi keteni Uygarlık beşiğine sardı vatanı Bağnazlık bitmeli çağdaşlık için
Çağdaşlık deyince parıldar gözler Laiklik uğruna söylendi sözler Öfkeden kurtulsun sevinçler hazlar Ölenler yetmeli çağdaşlık için	Kaygısızca yatar halkın yarısı İlimden irfandan çağır gerisi Ne işe yarar ki baykuş sürüsü Bülbüller ötmeli çağdaşlık için
Köylü çalışırken ağa yatmasın Emekçinin hakkını talan etmesin Senlik benlik diye fikir gütmesin Adımlar atmalı çağdaşlık için	Siyasiler yasaları koyuyor Kendi çıkarına halkı soyuyor Karşı çıkanlara çete dayıyor Haksızca çatmalı çağdaşlık için

ŞAHİNÎ'yim der ki çağdaş olalım
Herkesin hakkını eşit bölelim
Vicdanın rahat mı onu bilelim
Huzuru tatmalı çağdaşlık için²²

²¹ Özgür Ozan, S. 2, Temmuz 2000, s. 21.

²² Nidayi Dede, a. g. e., s. 175.

GÖNÜL DOSTU

Gönül dostuyla içirim	Yabanın bağına girmem
Canana serden geçerim	Yâd ellerin gülün dermem
Sanma sen gibi naçarım	Yabancıya meyil vermem
Benim halim evimdedir	Benim gülüm evimdedir

Arı misali uçarım	Gelin olup aldım murat
Bağlar bostanlar geçerim	İki evlat verdi Ya Rab
Çiçek alır bal saçarım	Yarime olmuşum türab
Benim dalım evimdedir	Benim yolum evimdedir

ŞAHİNÎ'yim derler bana
 Ne desem kâr etmez sana
 Ölüm gelse birgün cana
 Benim salım evimdedir²³

---

²³ Nidayi Dede, a. g. e., s. 176.